

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת תרומה תש"פ

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:52	18:12	17:21	י-ם
18:49	18:10	17:18	ת"א
18:50	18:10	17:18	חיפה
18:51	18:12	17:20	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 17:01

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455 (הזמנה טלפונית)

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000 (שלוחה 9)
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:
orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת תרומה תש"פ

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש שמות

1 נתינה מהחיים

פרשה למעשה:

6 עיקר הנתינה - שיכון ליבו לשמים

13 הסבלנות משתלמת

16 צדקתו עומדת לעד

20 מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה

נתינה מהחיים

דִּבֶּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת (שמות כה, ב-ג).

למען ריבוי תורה בישראל. כשאדם מבין כי על ידי מצוות הצדקה הוא מקריב חלק ניכר מחייו בעבור ה' יתברך, הוא מסוגל להרגיש את פנימוזתה של מצווה זו.

זו.

ברם בין בעלי הצדקה ניכרים שלושה מינים:

על המין הראשון נמנים רחבי לב התרים אחר הנזקקים, ומפזרים צדקות מבלי שהתבקשו כלל. נדיבי לב אלו רמוזים במאמר הכתוב:

”אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו”, כיון שהם תורמים מנדבת ליבם בלא שיפצירו בהם.

על המין השני נמנים אנשים, שאינם תורמים מדעתם, אך כשבאים אליהם,

”על האדם לתרום

ולעזור בחיי חיותו,

וכך צדקותיו

וחסדיו יהלכו לפניו

תמיד”

כאשר אדם מוזיל מהונו לצדקה, הוא אינו נותן רק את כספו, אלא מעניק חלק מחייו לה' יתברך, שהרי הקדיש הוא זמן יקר מחייו, בו עמל וטרח לשם השגת ממונו.

לכן, על כל אדם הנודב תרומה, להרגיש כי אינו נותן רק את רכושו, אלא

נתח מחייו. הוא קם השכם בבוקר, הלך למקום עבודתו, התייגע והזיע, ועתה הוא מוסר את היזע והעמל לשם שמים, כדי לפרנס את העניים או

ליתן צדקה. ומי שנותן פחות ממה שראוי ליתן, בית דין היו כופין אותו ומכין אותו מכות מרדות, עד שיתן מה שאמדוהו ליתן. ויורדים לנכסיו בפניו, ולוקחין ממנו מה שראוי לו ליתן".

קופצי יד אלו רמוזים במלים: "זאת התרומה אשר תקחו מאתם", כיון שעל בית הדין לקבוע כי זאת התרומה הראויה להם, ולהוציאה ולקחתה מהם בכפיה.

המפרשים נתנו סימן לדבר בפסוק:

ומבקשים מהם לתרום לצדקה, הם פותחים את ידם וליבם ונותנים בנפש חפצה.

בעלי צדקה אלו נרמזים במילים: "תקחו את תרומתי", כיון שיש לפנות אליהם ולקחת מהם את התרומה.

על המין השלישי נמנים צרי העין, שגם כאשר מבקשים מהם להזיל מהונם לדבר מצווה, אין הם נאותים לתרום, ויש צורך לכפות אותם לתת לקופת הצדקה, כפי שנפסק בשולחן ערוך (יורה דעה רמ"ח ס"ב): "כל אדם חייב

אתת מתנות לאביונים

במידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

02-5000455

ניתן לצאת ידי חובה
בי"ד באדר
וגם
בט"ו באדר

"נתינת חולה שאומר תנו", כלומר אדם שאוגר את ממונו כל חייו, ורק לעת זקנה, כאשר שוכב הוא על מיטת חוליו ועומד להסתלק מן העולם, הוא מצווה ליורשיו לתת מחלקם לצדקה. צדקה זו היא הפחותה שבצדקות, ולכן היא משולה לנחישת, הפחותה שבמתכות.

"וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּם זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת": תיבת "זהב" הינה ראשי תיבות: "זה הנותן בריא", כלומר אדם המוזיל מהונו לצדקה בעת שהוא בריא, ולא רק כשנתון, חלילה, בצרה או במחלה. צדקה זו היא המעולה שבצדקות, ולכן היא משולה לזהב, שהוא היקר במתכות.

תיבת "כסף" היא ראשי תיבות: "כשרואה סכנה פודה". אדם זה אינו נותן צדקה ביום מן השורה, אלא כשהוא מצוי במצוקה, תורם הוא מעות לפדיון נפשו. צדקה זו היא צדקה בינונית, ולכן היא משולה לכסף, שהוא מתכת בינונית.

תיבת "נחישת" הינה ראשי תיבות:

מעשה בעשיר, שהיו לו שלושה בנים. הראשון היה רחוק מקיום תורה ומצוות. השני היה קל דעת, שלא דקדק בקלה כבחמורה. ואילו השלישי היה ירא שמים בתכלית.

השנים חלפו, והעשיר שהגיע לגיל זקנה ושיבה, עמד להוריש לכל אחד

באחד באדר משמיעין על השקלים (שקלים א, ח)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט

אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים

בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למחצית השקל למוסדות אור החיים

לפרטים: 02-5000455

"ראה אבא", הפטיר הבן, "אני ומשפחתי חיים בבית קטן, אנו מונים ברוך ה' שמונה נפשות, לכן ראשית כל נרחיב את הדירה, לאחר מכן נקנה רהיטים נאים, ואת יתרת הכסף נשקיע ברכוש נושא פרות, כדי שנוכל להשיא

את צאצאינו בכבוד!"

שמע האב הזקן את דברי בנו הצדיק והשתומם: "הרי אתה המוכרח שבבני, אתה היחיד הצועד בדרכי האבות, למה זה לא תעשה צדקות וחסד? מדוע לא תתמוך בתורה לעילוי נשמת?!" לא הסתיר הוא את מורת רוחו.

"אבי היקר והאהוב", נענה הבן, "הרי אתה עדיין בין החיים, האפשרות עוד בידך, למה לך לחכות שבניך יתנו צדקה לעילוי נשמתך, מפני מה אתה בעצמך לא תתמוך בתורה ובגמילות חסדים?!"

כשנוכח הבן כי אביו אינו יורד לעומק דבריו, יצא לטייל עימו לעת ערב ברחובות העיר החשוכים, בעודו נושא פנס בידו. ברם הבן לא הלך לפני אביו

מבניו רכוש עצום בשווי עשרה מיליון שקלים. כאשר חש האב כי קיצו קרב, הזמין את בנו הבכור ושאלו: "אמור לי בבקשה, בכורי יקירי, מה תעשה לעילוי נשמת? לאחר שאסתלק מן העולם?"

"אבא, איזו שאלה?" הבטיח הבן, "אתרום ספר תורה מפואר לעילוי נשמתך, אקים תלמודי תורה, ישיבות וכוללים, אשר שמך יתנוסס על שעריהם!"

בלב מלא שמחה זימן העשיר את בנו השני, וברר: "ספר לי במטותא, בני היקר, מה תעשה לעילוי נשמת? לאחר פטירתך?"

"אתן צדקה, אגמול חסדים, ואקים מוסדות תורה וחסד לעילוי נשמתך", התחייב הבן.

בלב גדוש מאושר זימן האב את בנו השלישי, אשר נודע כצדיק וירא שמים, ושאל אותו: "בני אהובי, עוד מעט תקבל ירושה בת עשרה מיליון שקלים, כיצד תשתמש בכסף, מה תעשה לעילוי נשמת?"

ואילו הצעיר מסר על אתר לידי הרב כסום כסף גדול ואמר: "כבוד הרב, יודע אני אל נכון כי אדם אינו חי לעולם. הנה לא מכבר נגדע פלוני בחצי ימיו, ואלמוני נפטר בטרם עת. לכן מבקש אני לתרום לצדקה כבר עתה, ולהבטיח מראש את זכויותי לעולם הבא!"

לשמוע הדברים עלתה בת שחוק על פניו של רבי עקיבא איגר, אשר מיהר להפיג את דאגות השנים בדרך חידוד ומליצה: "יהי רצון שהקב"ה יציל כל אחד מכם מהדבר שממנו הוא חושש!"...

את הזקן, שאינו תורם לצדקה מחשש פן יאריך ימים, ולא יהיה בידו ממה להתקיים, יסלק הקב"ה מן העולם במהרה, בעוד כל ממנו בידו, ובטרם זכה להרים תרומה לצדקה. ואילו הצעיר, שממהר לתרום לצדקה מחשש פן יסתלק מן העולם בדמי ימיו, יזכה משמים לאריכות ימים ושנים, כדי שיוכל להרבות בצדקה ובגמילות חסדים!

להאיר לו את הדרך, אלא צעד מאחור וכיון את אלומת הפנס לעבר הקרקע, בעוד האב כושל בעצים ובאבני הדרך. "מדוע אינך מאיר לפני?" גער בו אביו, "מדוע אתה מכון את הפנס לעבר האדמה שמאחורי?"

"רציתי להזכירך, אבי היקר, את דברי הנביא: 'וְהָלַךְ לְפָנַי צְדָקָה' (ישעיהו נח, ט). הצדקה צריכה להיות לפניך, בעודך בחיים, ולא לאחר פטירתך!"

ישמע חכם ויוסף לקח - על האדם לתרום ולעזור בחיי חיותו, וכך צדקותיו וחסדיו יהלכו לפניו תמיד.

מעשה בשני עשירים, האחד זקן בן שמונים, והשני צעיר בן שלושים, שהזדמנו לפני גאון העולם, רבי עקיבא איגר זצ"ל, ותנו לפניו את חששותיהם. הזקן פתח וגולל את מסכת דאגותיו: "כבוד הרב, עז רצוני לתרום לצדקה, אך חוששני שמא אאריך ימים רבים, ולא יהיה לי די ממון כדי להתקיים!"

עיקר הנתינה - שיכון ליבו לשמים

את ליבו לשמים. ושמא תאמר: 'לאכילה הוא צריך' - אם תחשוב, שכביכול הקב"ה צריך את הקורבן לאכילה - "תלמוד לומר: 'אם ארעב לא אמר לך כי לי תבל ומלאה'... (תהילים נ, יב) לא אמרתי אליכם: זבחו, כדי שתאמר אעשה רצונו ויעשה רצוני; לא לרצוני אתם זובחים, אלא לרצונכם אתם זובחים, שנאמר: 'לרצונכם תזבחהו'" (ויקרא יט, ה).

לא ערך ושווי הקורבן קובעים את חשיבותו בעיני ה', אלא אופן הקרבתו, עד כמה ההקרבה נעשית לשם שמים, עד כמה המקריב נותן את ליבו ונפשו במעשה ההקרבה.

מובא במדרש (ויקרא רבה ג, ה): "מעשה בשור אחד שהיו מושכין אותו לקורבן, ולא היה נמשך. בא עני אחד, ובידו אגודה של טרוקסימה [סוג של עשב] והושיטה לו ואכלה, וגעש [התעטש] והוציא מחט, ונמשך לקורבן. נראה לבעל השור בחלומו: קורבנו של עני

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבָבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי (שמות כה, ב).

רש"י ז"ל פירש: "לי - לשמי".

עיקר התרומה היא 'לי' - לשם שמים. החשיבות אינה בעצם התרומה ולא בגודלה, בריבוי ובשוויה, אלא בשיעור ובמידת ה"לי" שיש בה; עד כמה היא נעשית לשם שמים.

רצון ה' אינו בריבוי של כמות, אלא באיכות הנתינה - שתהיה נקייה מנגיעות וממניעים זרים, שתהיה כל כולה לשם שמים.

וזהו עניין נדיבות הלב - "כל איש אשר ידבנו ליבו". הקב"ה רוצה את ליבו של האדם, שכל רצונו יהיה לשם שמים.

כך אמרו חז"ל (מנחות קי ע"א): "נאמר בשור הגס 'אשה ריח ניחוח', ובעוף הדק - 'אשה ריח ניחוח', ובמנחה - 'אשה ריח ניחוח', לומר לך: אחד המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיכון

קדמך!"

יְקָרִיב", (ויקרא א, ב) ואילו במנחות עני נאמר פסוק מפורש: "נִפְשׁ פִּי תִקְרֵיב מִנְחָה לָּהּ" (ויקרא ב, א) - הקב"ה מעלה עליו כאילו הקריב את נפשו לפניו.

יכול אדם להביא לפני ה' כמות מועטה, או דבר בעל ערך מועט, והקב"ה מחשיב לו כאילו הביא את הדבר היקר ביותר. ומדוע? כי הקריב את נפשו, ואין יקר לפני ה' מנפשו של האדם.

רמז לדבר: "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט" (שמות ל, טו). "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה" - כשהעשיר נותן סכום גדול

ועוד מעשה מביא המדרש: "מעשה באשה אחת שהביאה קומץ אחד של סולת, והיה כהן מבזה עליה ואומר: 'ראו מה הן מקריבות, מה בזה לאכול, מה בזה להקריב'. נראה לכהן בחלום: 'אל תבזה עליה, כאילו נפשה הקריבה'. והלא דברים קל וחומר, ומה אם מי שאינו מקריב נפש כתוב בו 'נפש', מי שהוא מביא נפש, על אחת כמה וכמה, הוי כאילו נפשה הקריבה".

בכל הקרבנות כתוב: "אָדָם פִּי

אתת מתנות לאביונים

מהידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

02-5000455

ניתן לצאת ידי חובה
בי"ד באדר
וגם
בט"ו באדר

לא משאירים בפניו בררה, והוא פותח את הכיס ונותן - זו תרומה בדרגה אחרת. אומנם אי אפשר לבטל את ערכה, כי סוף סוף זו תרומה, והיא מועילה למי שזקוק לה, אבל הקב"ה לא קורא לה "תרומתי"...

כדי שנתינה תחשב "תרומתי" צריכים נדיבות לב - "מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תיקחו את תרומתי".

אבל אין זה אומר, שתמיד הצדקה נעשית רק מתוך נדיבות לב ומרצון אמיתי של האדם. אם כך היה, כמות כספי הצדקה היתה מועטה... יש דין שכופין על הצדקה. לפעמים אין בררה, וחייבים להשיג את התרומה, גם אם ידוע שהנותן אינו נותן בלב שלם.

בני אדם, שאינם מסוגלים לתת מעצמם, חייבים שמישהו יכפה עליהם ויפעיל עליהם לחץ. אם לא יכפו עליהם - הם לעולם לא יתנו! אך אחרי שיתרגלו לתת מתוך כפייה, יש סיכוי שההרגל יעשה את שלו, והם יתחילו לתת מעצמם.

לצדקה, אל יטפח לעצמו על השכם, ויאמר: "איזה בעל צדקה גדול אני, כמה הרבה תרומתי"... לא זאת המחשבה שצריכה לעבור בראשו, אלא אדרבה, יחשוב בליבו כמה היה יכול להוסיף ולתרום, ולא עשה כן...

ולעומתו - "וְהִדַּל לֹא יִמְעִיט" - כשהעני מתאמץ ונותן לצדקה פרוטות זעומות, אל יחשוב בליבו בצער: "איזו צדקה עלובה"... ואל תמעט בערכו, כיון שתרם כפי יכולתו, ואף יותר מיכולתו... נתינתו של העני חביבה בעיני הקב"ה יותר מן העשיר שתרם הון רב, אבל לפי עושרו היה צריך לתרום הרבה יותר.

תרומה, שבאה מנדיבות ליבו של האדם - אומר ה"אזר החיים" הקדוש - זו תרומה שהקב"ה אוהב, והוא קורא לה "תרומתי". אך יש תרומה, שמוציאים מן האדם על ידי שמחייבים אותו, אומרים לו אמתלאות שונות ומגוננות: "כולם נותנים, תן גם אתה, אתה לא יכול לפרוש מן הציבור!"...

הגבאים ניסו להניא את הרבי מללכת, כדי למנוע את בזיונו. הם אמרו לרבי, שאם ילך לבית העשיר כדי לשדלו להגדיל את תרומתו, הוא מסוגל להרים צעקות כאחרון התגרנים בשוק.

אך הרבי עמד על דעתו ואמר, שבכל זאת רצונו ללכת אל אותו עשיר כילי ולתהות על קנקנו. כשראו הגבאים שזהו רצון הרבי, לא עמדו בדרכו.

סובב הרבי בין בתי הנדיבים בעיר, ומכל אחד גבה כפי מיסת ידו - האחד תרם מאה, השני - חמש מאות, והשלישי - אלף... עד שהגיע לבית אותו עשיר...

העשיר הכיר את הרבי הקדוש ושמע על גדלותו. הוא פתח לו בשמחה את דלת ביתו ושוחח עימו בלבביות, אך כשבא להרים את תרומתו, הושיט לו... רובל אחד - כך מנהגו הקבוע, וממנו לא יסטה כמלוא נימה...

מה עשה הרבי? נטל את המטבע והתחיל להרעיף על העשיר ברכות מכל הלב: "תבורך מפי עליון, אתה

ידוע המעשה ברבי שניאור זלמן מלאדי, הבעל התניא זצ"ל, שהיתה לו ישיבה גדולה, והיה נודד מעיר לעיר להתרים את הנדיבים לטובת הישיבה. פעם הגיע לאיזו עיר, ורבני העיר ונכבדיה קיבלו את פני הרבי הקדוש. ביקש הרבי מגבאי הצדקה שיתנו לו את רשימת היהודים העשירים בעיר, ויעריכו לו כמה כל אחד מהם יכול לתת.

ישבו הגבאים לפני הרבי ופרטו לפניו את שמות עשירי העיר, תוך שהם אומדים את רמת עושרם.

לאחר שסיימו, אמר להם הרבי: "האם זו כל רשימת העשירים? האין עוד עשירים בעירכם?"

אמרו לו: "רבי, יש בעירנו עשיר מופלג נוסף, אך כגודל עשירותו - כך גודל קמצנותו. כל מי שבא אליו, גם אם יהיה זה רב גדול ומפורסם - מקבל רובל אחד, לא יותר! לא הזכרנו את שמו בפני הרבי, כי לא רצינו שהרבי יתבזה, חלילה".

אמר הרבי: "אלך אליו"...

הוא לא ידע איך לבטא את התפעלותו. הוציא שטר של מאה רובל והושיטו לרבי. הרבי המשיך במסכת הברכות... מדי כמה רגעים העלה העשיר את רף התרומה - חמש מאות רובל... אלף... חמשת אלפים... עשרת אלפים...

עד שהגיע רגע האמת: העשיר פנה אל הרבי ואמר לו:

"למה הרבי צריך לטרוח ולהידפק על דלתי נדיבים. יאמר לי הרבי מה הסכום שנצרך לו, ואתן את כולו"...

"מיליון רובל אני צריך להחזיק את ישיבתי"... אמר הרבי.

"אתן לרבי את הסכום הזה"... הציע העשיר.

"לא, זהו סכום עצום! כשהסכום הזה נופל על כתפי נדיבים רבים, המעמסה מתחלקת בין כולם, וגם המצווה מתחלקת ביניהם", התנגד הרבי.

אך העשיר בשלו: "אני רוצה להסיר מהרבי את הטורח, חפץ אני להעמיס עלי את כל הסכום הנדרש לאחזקת ישיבתו. לא אלמן ישראל, צרכי עמך

וכל אשר לך תבורכו בשפע ברכה והצלחה".. להפתעת העשיר, החל הרבי לברכו בברכת "מי שברך"...

העשיר כבר הורגל לתגובותיהם הנועמות של האנשים שהיו פוקדים את ביתו ויוצאים בפחי נפש. בדרך כלל, היו מסרבים הם ליטול ממנו את המטבע העלוב, ועוזבים את המקום בפנים זעופות... היו אנשים, שאף החלו לגדפו על הביזיון והעלבון שגרם להם. גם הפעם הוא לא יצפה לתגובה אחרת. לכן, כששמע את הברכות של הרבי - נשאר פעור פה...

שמע העשיר את ה"מי שברך" ואמר: "רבי, אני מעלה את התרומה לעשרה רובל"... זהו סכום קטן, אבל בכול זאת - פי עשרה מרובל אחד... אבל מה שיותר חשוב - משהו נסדק בחומת הקמצנות של העשיר, וזה שווה פי מאה ופי אלף!..

נטל הרבי את עשרת הרובלים במאור פנים והוסיף להרעיף על ראש העשיר כהנה וכהנה ברכות.

העשיר התמוגג מעונג ומשמחה...

הגבאים לא האמינו למשמע אוזניהם. הרי הם מכירים את העשיר הכילי עשרות שנים. מה השתנה בו?

אמר להם הרבי: "תנו דעתכם: מנין נובעת תכונה זאת של ידיים קפוצות? מדוע אין הוא מסוגל לתת? אבהיר לכם את העניין: אדם זה אינו נותן - כי מעולם לא נתן. הוא לא נפתח לתת, ולכן הוא נשאר שבוי בתוך הטבע הרע של אי נתינה. אדם שרגיל לתת - הנתינה קלה לו. אדם שלא רגיל לתת - קשה לו לתת, הוא נשאר עם יד קפוצה, הוא חסום. מהי תקנתו? צריך לגרום לו לפתוח את היד, צריך להוציא ממנו, אפילו משהו. וכשיפתח את ידו - היד תישאר פתוחה, והוא יתרגל לתת ולתת..."

התורה אומרת: 'נָתַן תְּתִיב', 'פְּתַח תְּפַתַּח' (דברים טו, י-יא) אם תתחיל לתת, תתרגל לתת. אם תפתח את ידך - היא לא תסגר."

"ריחמתי על העשיר הזה", אמר הרבי. "הוא מסכן, רחמנות עליו. יש לו חסימה. כשהאנשים דוחים את הרובל

מרובים, חזקה על הנדיבים האחרים שימצאו מטרות צדקה אחרות לתרום להן".

כשנוכח הרבי עד כמה רצונו של העשיר עמוק ואמיתי, נענה לו. הוא העתיר עליו ברכות נוספות על הראשונות, ברכו לשלום, ויצא מביתו עם שק מלא דינרי זהב.

מחוץ לבית המתינו לרבי הגבאים בקוצר רוח. בעיני רוחם ראו הם את הביזיונות שמקבל הרבי הקדוש מאותו כילי...

כשראו את הרבי יוצא מן הבית, מיהרו אליו והמתינו למוצא פיו. אמר להם הרבי: "אני יכול לשוב לעירי ולהפסיק לנדוד בין בתי נדיבים, קיבלתי את כל הדרוש לי".

המה ראו כן תמהו - הגבאים לא ירדו לסוף דעתו של הרבי. כשראה הרבי את פניהם התמהות, סיפר להם כל מה שהתחולל בבית העשיר מרגע הפגישה ביניהם עד לרגע שנפרד ממנו לשלום, ובידו שק מלא דינרי זהב...

את תכונת הנתינה. אומנם במקרה זה התרחש הדבר במהירות רבה, וכבר אני עצמי נהייתי מהנתינה העצומה שלו. בחסדי שמים, הוא הסיר מעלי את הטרחה הרבה הכרוכה באחזקת הישיבה. אך דעו לכם, לא תמיד זה פועל בצורה הזאת. לפעמים תכונת הנתינה מתפתחת בצורה איטית והדרגתית, וגם אם לא אני אהנה ממנה אלא אחרים - והיה זה שכרי", סיכם הרבי את העניין.

"אבל מי שהכי יהנה ממנה" - סיים הרבי - "זה הנותן עצמו! כי אין אושר וסיפוק גדול יותר מן הנתינה!"

שהוא נותן להם, הם משאירים אותו חסום. חשבתי לעצמי: 'ברגע שאפתח לו פתח כחודו של מחט לנתינה, אשחרר את החסימה. הלב שלו יתחיל לתת מעצמו'. התפללתי לריבונו של עולם שיעזור לי לפתוח אותו. לכן לקחתי ממנו את הרובל וברכתי אותו... הוא לא היה רגיל לתגובה כזו, והדבר טלטל את נפשו ופתח מעט את החסימה. אבל המעט הזה הוא הרבה מאוד. זה צעד ראשון, שיגדל ויתרחב עוד ועוד", הסביר הרבי במתק לשונו.

"הקב"ה היה בעזרי, והצלחתי לעורר את ליבו של אותו עשיר ולפתוח אצלו

באחד באדר משמיעין על השקלים (שקלים ח, ט)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט
אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים
בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למהצית השקל למוסדות אור החיים

02-5000455 לפרטים:

הסבלנות משתלמת

"ויקחו לי תרומה - לשמי", כי כל הכסף יעבור דרך בצלאל, והוא ייעד אותו לפי רמת ה"לשם שמים" שהייתה בנתינה.

דִּבְרַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי (שמות כה, ב).
פרש רש"י: "לי - לשמי".

כל אדם שעושה מעשה טוב ומכוון לשם שמים - סופו שיקבל על כך שכר גדול! גם אם אין הוא רואה אותו באופן מידי, "נֶאֱמָן הוּא פֶּעַל מְלֹאכְתָּהּ וְשִׁישְׁלָם לָהּ שְׂכָר פְּעֻלָּתָהּ" (אבות ב, ד) והשכר בוא יבוא. אלא שלעיתים נדרשת מעט סבלנות...

מסופר על עשיר גדול, שרצה לחתן את ביתו עם תלמיד חכם שישב וילמד תורה יומם ולילה, ויהיה, בעזרת השם, גדול בישראל. הוא הבטיח לתמוך בחתן, מדי חודש בחודשו, בסכום גבוה במיוחד, למשך שנים מרובות - הכל למען המטרה הנעלה, שהחתן יוכל לשקוד על תלמודו, בעמל וביגיעה, ללא דאגות פרנסה.

לאחר שמספר הצעות נדחו על ידו,

אומנם מצות הצדקה נחשבת למצוה, גם אם הנותן אינו מכון לשם שמים, ו"האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני, ובשביל שאזכה בה לחיי העולם הבא - הרי זה צדיק גמור" (ראש השנה ד ע"א), אך מכל מקום הצדקה שניתנת לשם שמים היא המועדפת ביותר.

בפרשת תרומה מונה התורה, בין שאר מעלותיו של בצלאל בן אורי, את היותו יודע "לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבַת לַעֲשׂוֹת בְּהַקְפָּה וּבְכַפְסָף וּבְנִחְיָת" (לא, ד). בצלאל היה יודע לאבחן את מחשבות ליבו של הנותן, ובה במידה, שהנותן התכוון יותר לשם שמים, ונתן את התרומה בשמחה ובטוב לבב - כן השתמש בצלאל בכספו למטרה קדושה יותר.

לפיכך אומרת התורה בפרשתנו:

לפתחו של המהר"ל נדחו על ידו. הוא סירב לשמוע, והבהיר כי אינו מוכן לשמוע הצעות, כל עוד ארוסתו לשעבר אינה מתחתנת...

ביתו של העשיר החלה לעסוק באפיית לחמים, אותם היתה מוכרת בשוק, וממעט הפרוטות שהרוויחה, כלכלה בחוכמה את בית הוריה.

יום אחד, בעת שעמדה בשוק ומכרה את מעשה ידיה, עבר שם קצין גוי רוכב על סוסו, כידון בידו, וללא אומר ודברים חטף ממנה את כל הלחמים...

כשהתרחק קרא לעברה: "את כל זה אני צריך למשפחה שלי, ולחיילים שלי"... הנערה רצה לעברו והחלה לבכות: "אני אישה עניה. הלחמים הללו הם מקור פרנסתי היחיד. אנא! שלם לי עבורם..."

הקצין התרומם מעט ממקום מושבו, שלף את האוכף עליו ישב, והשליכו לעברה, תוך שהוא פותח בדהרה ונעלם מהמקום.

בשברון לב שבה העלמה לביתה כשהאוכף בידה, וסיפרה לאביה את

הוצע המהר"ל מפראג להיות חתן ביתו. שמח החתן, שמחה הכלה, שמחו ההורים, ונקבע מועד לחתונה, המהר"ל מפראג עם מרת פרל'ה בת העשיר.

מה נאמר ומה נדבר? חז"ל (שבת קנא ע"ב) אומרים על עשירות ועל עניות, שהן כמו "גלגל חוזר בעולם", פעם פלוני הוא מהנותנים, ואלמוני מהמקבלים. ופעם הגלגל מסתובב, והמצב מתהפך, וזה בדיוק מה שקרה לעשיר דנן: הוא ירד מנכסיו, והגיע עד לכדי פת לחם... מובן, שבמצבו זה לא היה באפשרותו לעמוד בהתחייבויותיו ולתמוך בחותנו.

בצער רב, ובליט בררה, נאלצו הורי החתן המופלג לבטל את השידוך. להם לא הייתה כל אפשרות לתמוך בבנם, וכיון שכבר בצעירותו ניכר היה על המהר"ל שעדיו להיות גדול בישראל, גם הם רצו רק שידוך, שיאפשר לו להמשיך לשקוד על תלמודו.

עבר זמן, וכל הצעות השידוך שהגיעו

מחשבותיו אל הפועל. ואף אם הגשמת רצונו התעכבה - נאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך, וסוף השכר לבוא: הוא הפך להיות חותנו של המהר"ל, ויש לו חלק נכבד בתורתו.

מספרים, שפעם אחת הזמן הרב מבריסק "לסדר קידושין". כשהגיע החתן למילים: "הרי את מקודשת לי", מרוב התרגשות, נשמטה הטבעת מידו והחלה להתגלגל על הרצפה... עברו מספר רגעים עד שסוף סוף נמצאה...

אמר הרב מבריסק: "משמים נגזר הזמן המדויק, שבו בת פלוני תנשא לפלוני! הכל מחושבן! כנראה, עדיין לא הגיע זמן זה, ולכן התעכבו הקידושין למספר רגעים, עד שהגיע הרגע המדויק..."

כל הקורות אותה. אביה התבונן באוכף, ולפתע הבחין בכיס נסתר התפור בו... הוא פרם במהירות את התפרים, ולהפתעתו, גילה בתוכו מספר יהלומים יקרי ערך מאין כמותם.

מה נאמר ומה נדבר? כבר אמרנו: "גלגל חוזר בעולם". הוא מכר את היהלומים ושב למעמדו הקודם... השידוך עם המהר"ל שב ועלה על הפרק. כל הצדדים הנוגעים בעניין הסכימו, והחתונה התקיימה בשעה טובה ומוצלחת.

העשיר דנן פעל לשם שמים! הוא באמת חשק, בכל ליבו, בחתן תלמיד חכם כדי להגדיל תורה ולהאדירה. שאיפתו הגדולה היתה לתמוך בחתן שיצמח להיות גדול בישראל. ומן השמים סייעו לו, שאכן תצאנה

צדקתו עומדת לעד

לבניית בית ה' - מי היה מסרב!?

כיום, בעוונותינו, אין לנו בית מקדש, אך בתי כנסיות ובתי מדרשות הם בבחינת "בית מקדש מעט", והחזקת לומדי התורה היא כתרומה למשכן ה'!

מחשבה מוטעית נשמעת לפעמים מפיהם של עשירי עם, בשעה שבאים לזכותם בתרומה ללומדי התורה. טענתם מתבססת על המשנה באבות

וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתֶם זֶהָ וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת (שמות כה, ג).

כל עם ישראל היה שותף בתרומה לבניית משכן ה' במדבר. האנשים תרמו כלי כסף וזהב ואריגים יקרים. הנשים תרמו את תכשיטיהן, והנשיאים תרמו אבנים יקרות לבגדי הכהן הגדול.

אכן, זכות גדולה היתה להם להביא משלהם להקמת המשכן. אילו היתה ניתנת גם לנו הזדמנות להרים תרומה

אתת מתנות לאביונים

בהידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

02-5000455

ניתן לצאת ידי חובה
ב"ד באדר
וגם
בט"ו באדר

מט, כ), פרש האלשיך הקדוש, שאשר הצדיק הסתפק באכילת לחם, וראה בכך תענוג גדול כאילו אוכל הוא מטעמים טעימים ביותר, וזהו "מאֲשֵׁר שְׁמֵנָה לְחֶמוֹ", אולם כשעניים היו מבקשים ממנו צדקה - היה נותן להם מעדני מלכים בשפע רב, כנאמר: "וְהוּא יִתֵּן מֵעֲדֵי מֶלֶךְ".

היתה באשר מעלה מיוחדת - אף על פי, שהוא חי בפשטות ובהסתפקות במועט, היה מאכיל את העניים בשפע, כדרך העשירים.

למעשה, לא כל אדם החי בצמצום, מסוגל להבין את צרכיו של העני. רבים חושבים, שגם לעני יאה לחיות בצמצום כמותם.

מסופר על עשיר קמצן שקמץ לעצמו, והסתפק באכילת לחם צר ומים לחץ. כמובן, גם כאשר העניק לאחרים לא נתן בשפע, אלא בקימוץ. ברצותו לתקן את נפשו, ניגש לרבו, וביקשו תיקונים על חטאי העבר, אמר לו הרב: "תיקונך הוא לאכול טוב ובשפע!"... כשראה הרב את פניהם התמהות של

(ו, ד): "כִּןֹּה הִיא דְרָכָה שְׁל תוֹרָה, פֶּת בְּמִלַּח תֹּאכֵל, וּמִים בְּמִשׁוּרָה תִשְׁתֶּה, וְעַל הָאָרֶץ תֵּישֵׁן, וְחַיֵּי צַעַר תִּחְוֶה, וּבַתּוֹרָה אַתָּה עֹמֵל. אִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵן - אֲשַׁרְיָךְ וְטוֹב לָךְ, אֲשַׁרְיָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא".

המשנה מלמדת אותנו, כי דרכו של בן תורה היא בהנהגה של הסתפקות במועט, לדעתם, בני הישיבות ואברכי הכוללים, אינם זקוקים ליותר מפת במלח ומים במשורה... כך חושבים הם לפטור את עצמם מהרמת תרומה למוסדות התורה.

אולם טעות היא בידם! משנה זו מורה ללומד התורה את הדרך הנכונה המאפשרת לישב באוהלה של תורה, אך היא אינה פונה למחזיקי התורה, להם יש הזכות לכלכל את העמלים בתורה ברווח ובכבוד.

עניין חשוב זה, אינו נאמר רק בתרומה ללומדי התורה, אלא לגבי כל מצוות צדקה, ולמדנו זאת מהברכה שקיבל אשר מאביו יעקב: "מֵאֲשֵׁר שְׁמֵנָה לְחֶמוֹ וְהוּא יִתֵּן מֵעֲדֵי מֶלֶךְ" (בראשית

העולם הזה. וכל כך למה? מחשבתו היתה, שחתן כזה לא ידרוש חתונה יקרה, ויסתפק במועט גם לאחר נישואיו, וכך לא יאלץ הוא להוציא ממון רב על נישואי ביתו.

ואכן, החתן קיבל מחותנו סכום כסף זעום, אך הוא הסתפק בו והסתדר היטב. לימים חלה התלמיד חכם באיזה חולי, והרופאים שטיפלו בו אמרו, שיש לקחתו לפרופסור גדול בעיר וילנא המתמחה בבעיה קשה זו, והוא ידע איך לנתחו. אולם, עלות הניתוח והנסיעה היתה גבוהה מאוד. חותנו העשיר הסתפק, האם כדאי לעשות את הטיפול היקר, או שמא עדיף לו לשמור על כספו ולצפות לרחמי שמים...

רבי אליהו לופיאן נאנח, כשהמשיך לספר: אותו עשיר משך את הזמן ודחה את החלטתו, עד שבר מינו, נפטר חתנו התלמיד חכם והותיר אחריו אלמנה ויתומים.

אם חותנו הקמצן היה משתדל ולוקח אותו לוילנא, עושה את הניתוח

תלמידיו, הסביר: "עשיר זה מצמצם באכילתו, ואינו יודע את צערם של העניים הזקוקים לארוחות חמות ומזינות ולבגדים חמים ומכובדים. יוצא שהעשיר אינו נותן צדקה כראוי, וזאת כתוצאה מדרך הפרישות שבה בחר לעצמו. לפיכך מן הראוי שיאכל מאכלים טובים ומשובחים. ברגע בו תשבע נפשו מרוב השפע, ירגיש הוא כמה הדברים הללו חסרים לעניים, ויתן צדקה כראוי, וכזה יזכה את נפשו".

התורה מלמדת אותנו, כי אף אדם שמתנהג בצמצום במזונו, חייב לתת לעניים בשפע בהתאם לאפשרותו.

מבעיר הלבבות המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל מביא סיפור נורא בענין זה:

מעשה בעשיר קמצן ביותר, שחיפש לביתו חתן תלמיד חכם וירא שמים. הוא לא ביקש להשתדך עם משפחה עשירה כראוי למעמדו, אלא העדיף חתן צדיק, עני ופשוט הפרוש מענייני

עובד על מידותיו! במקום להתגבר על קמצנותו ולכלכל את צעדיו כראוי, הוא מניח למידה רעה זו להוביל את חייו...

כמה עלינו להתרחק ממידה מגונה זו, שתוצאותיה מי ישורנו.

רבי אליהו לופיאן סיפר סיפור מזעזע נוסף, המראה את הגנות שבמידת הקמצנות:

אדם אחד חי בקמצנות עצומה, וכך הנהיג גם בתוך ביתו. וממילא ירשו ממנו בני ביתו תכונה מגונה זו.

בשעה שאישתו נפטרה, והניחוח על הארץ כדי להספידה, נראה לפתע בנו

ומשלם מכספו הרב, מסתבר שהחתן היה נשאר בחיים - החותן העשיר גרם למיתתו.

ועל מה הצטער העשיר? הוא בכה על אובדנו בכיות גדולות, והספיד את חותנו: "כמה היה צדיק, כמה ירא שמים ומסתפק במועט הוא היה..."

שאל רבי אליהו לופיאן: האם היו לו, לעשיר, נקיפות מצפון? ודאי שלא! הוא לא הבין, שקמצנותו הגדולה גרמה לכך, כיון ש"אִוְלַת קְשׁוּרָה בְּלֵב נְעָר" (משלי כב, טו) והוא היה קשור בנימי נשמתו לכסף.

קרא רבי אליהו ואמר: אדם חושש לאבד את כספו, אך הוא מאבד בכך את החיים בעצמם. ולמה? כי אינו

באחד באדר משמיעין על השקלים (שקלים ח, ט)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט
אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים
בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למחצית השקל למוסדות אור החיים

לפרטים: 02-5000455

האומנם זה מה שמעניין אותך?!"

אך באמת, אין הטענה עליו, אלא על החינוך שקיבל מאביו, שהתנהג בקמצנות יתרה והשריש זאת בלב ילדיו, עד כדי כך שכבוד אמו הנפטרת לא היה חשוב בעיני הבן יותר ממטבע קטנה... ועל זה נאמר: "אֲנִילַת קְשׁוּרָה בְּלֵב נָעַר" (משלי כב, טו).

הבה נתחזק במידת הנתינה, מתוך תקווה, שאף ילדינו ימשיכו בדרכנו זו, ועל ידי זה ישפיע עלינו הקב"ה שפע ברכה והצלחה.

הגדול ממשמש תחת גופתה של אמו הנפטרת.

הנוכחים זעקו לעברו: "מה זה? מה אתה עושה?"

אמר להם: "נפלה לי מטבע קטנה... אני מחפש אותה כאן... והוסיף להסביר את מעשיו: "שקל זה לא כסף?!"

אמרו לו: "אמך מתה, וכעת אתה עומד ללוותה, וזה מה שחשוב לך? אתה מבזה את אמך על ידי חיטוט תחת הגופה שלה במהלך ההלוויה.

מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה

האריגים שהיו נצרכים למשכון, ואחריהם שמן ובשמים. את רשימת התרומות מסיימת התורה ב"אֲבָנֵי שֹהֵם וְאֲבָנֵי מְלֹאִים לְאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן". לכאורה, הרי מדובר באבנים טובות ויקרות, ששוות בערכן לכל הפחות

אֲבָנֵי שֹהֵם וְאֲבָנֵי מְלֹאִים לְאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן (שמות כה, ז).

התורה מפרטת את כל התרומות שנדרשו לבנין המשכון, והיא מונה אותן לפי סדר חשיבותן: תחילה זהב, כסף ונחושת, לאחר מכן כל סוגי

מחשבתם של הנשיאים היתה, וודאי, לטובה. הם לא העלו בדעתם, שתוך זמן קצר יושלמו כל החומרים הדרושים למלאכת המשכן.

כל מי שעוסק בהקמת ישיבה ובהחזקתה, יודע עד כמה הדבר קשה. עד שמשיגים את הכסף לבנין, ולאחר מכן צריך כספים לאחזקה שוטפת... הציבור אינו ממחרת כל כך לתת...

ואילו במשכן, מיד לאחר שביקש משה רבנו לתרום למלאכת המשכן, נרתמו כולם להביא את תרומותיהם, ותוך יומיים נאסף כל מה שהיה נדרש. ומדובר בכמויות אדירות של חומרים יקרים.

הנשיאים הופתעו לגלות כי כל הדרוש כבר נאסף. ולהם לא נותר אלא להביא את אבני השהם ואבני המילואים, ועם זאת נחסרה אות אחת מהם, בגלל שלא הזדרזו בקיום המצוה.

כוונתם היתה לטובה, אך מכל מקום, לפי גודל מעלתם הם נתבעו על כך שלא הזדרזו. חז"ל אומרים (מכילתא בא פרשה ט סימן סג): "מְצִוָה הַפְּאֵה לְיָדָךְ אֶל

לזהב, לכסף ולנחושת, ואם התורה סידרה את החומרים הנדרשים למשכן לפי ערכם, היתה צריכה למנות את אבני השוהם ואבני המילואים כבר בתחילת הרשימה?

בהמשך הפרשיות רואים אנו, כי את האבנים הטובות הללו הביאו הנשיאים, כפי שמספרת התורה (שמות לה, כז): "וְהַנְּשִׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אַבְנֵי הַמִּלֻּאִים לְאֹפֹד וְלַחֹשֶׁן".

מבאר שם רש"י: "אמר רבי נתן: 'מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה? אלא כך אמרו נשיאים: 'יתנדבו ציבור מה שמתנדבין, ומה שמחסרין - אנו משלימין אותן, כיון שהשלימו ציבור את הכל, שנאמר (שמות לו, ז): 'וְהַמְּלָאכָה הֵיְתָה דִּים' אמרו נשיאים: מה עלינו לעשות? הביאו את אבני השוהם וגו'. לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחילה. ולפי שנתעצלו מתחילה, נחסרה אות משמם 'וְהַנְּשִׂאִים' כתיב".

מְבַטְחוּ.".

אדם הנותן צדקה בלב שלם, הרי זה משום שיש לו ביטחון בהשי"ת. "זָרְעוּ לָכֶם לְצִדְקָה", אומר הנביא הושע (י). אדם שאינו בטוח שיקצור, אינו זורע. כמו שבזריעה צריך לבטוח בהשי"ת, כך גם בנתינת צדקה.

לכאורה, אם נתבונן בדברי הנביא, נראה שיש בהם כפל לשון. הנביא אומר: "בְּרוּךְ הַגֵּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה", ושוב חוזר ואומר: "וְהָיָה ה' מְבַטְחוּ", אם אדם בטוח בהשי"ת, ודאי שה'

תִּתְחַמְצָנָה". ובגמרא (פסחים ד ע"א) נאמר: "זריזים מקדימים למצוות". אדם צריך להיות זריז בקיום מצוה שהזדמנה לידו, ולא לדחות את עשייתה מכל סיבה שהיא, פן המצוה תעזוב אותו.

על האדם לדעת, כי כאשר הוא נותן לצורך מצוה, השי"ת משלם לו גמולו בכפל כפלים. אבל לשם כך צריך לבטוח בה', כדברי הנביא (ירמיהו יז, ז): "בְּרוּךְ הַגֵּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה וְהָיָה ה'

אתת מתנות לאביונים

מהידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

02-5000455

ניתן לצאת ידי חובה
ב"ד באדר
וגם
בט"ו באדר

הוא מבטחו!

אחר!"

ברם, בא הנביא ללמדנו, שאין די בכך שהאדם בוטח בהשי"ת. עליו לדעת כי רק ה' הוא מבטחו. אם הוא בוטח בדבר נוסף - כביכול, אומר לו השי"ת: שוב איני חייב לך דבר!

מספר היה רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, שריד אחרון לכבשונה של נובהרדוק - "בית יוסף להבה" - בשם הסבא מנובהרדוק זצ"ל את המעשה הבא:

יהודי עני הגיע לעיירה אחת כשהוא רעב, צמא ועייף. חיפש היהודי מקום, שבו יוכל לקבל מעט מזון להשיב את נפשו. והנה הוא רואה בכניסה לעיירה בית, ובפתחו מזוזה - דבר המוכיח כי בעל הבית הוא יהודי.

דפק העני בדלת, ובעל הבית - שאכן היה יהודי - פתח לו את הדלת. ביקש ממנו העני דבר מאכל, כיון שכבר יום שלם לא בא אוכל לפיו. אבל בעל הבית היה קמצן גדול, והוא טרק את הדלת בפני העני, כאשר הוא מפטיר לעברו: "לך לחפש אוכל במקום

העני דפק שוב על הדלת בחוזקה, וכאשר בעל הבית פתח אותה, חזר וביקש אוכל. שוב סרב הלה לתת, כאשר הוא מבהיר לו שאין הוא מוכן לתת מממונו לאחרים. העני המשיך להתעקש, באומרו שלא יעלה על הדעת שיהודי לא ייתן צדקה לעני... אך בעל הבית עמד על שלו באומרו: "מצדי אתה יכול לגווע ברעב, אבל אוכל - לא תקבל ממני".

בינתיים עברו שם אנשים ושמעו את הדין ודברים בין העני לבעל הבית. הם ניסו לשכנע את העני לעזוב את המקום ולהצטרף אליהם, בהבטיחם שיתנו לו אוכל, אבל העני המשיך להתעקש: "לא יעלה על הדעת, שיהודי לא ייתן אוכל לעני. יהודים הם גומלי חסדים, לא אזוז מהמקום, עד שהלה ייתן לי דבר מאכל..."

ניסו האנשים לשכנע את בעל הבית לתת לעני אוכל, אך הלה עומד גם הוא בסירובו.

וכך המשיך להתנהל המחזה המשונה,

באומרו: "הא לך אוכל, עוד זה חסר לי
למצוא גופה בפתח ביתי..."

לכך התכוון דוד המלך ע"ה באומרו:
"בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה' וְהָיָה ה'
מִבְטָחוֹ", רק אם יבטח בהשי"ת ובו
בלבד, או אז יכול הוא להיות סמוך
ובטוח כי בקשתו תענה. כך צריך
האדם לדעת, כי אם יתן מממונו צדקה
לעניים, ישלם לו הקב"ה קרן לעולם
הבא ופרות בעולם הזה.

בעל הבית טורק את הדלת בפני העני,
והעני מתעקש ודופק שוב ושוב.

חלפו כמה שעות, העני כבר כמעט
התמוטט מרעב... לפתע הגיעו כמה
תושבים, דפקו על דלתו של בעל
הבית העשיר, ואמרו לו, שאם לא ייתן
אוכל לעני, עלול הלה לגווע ברעב.

בסופו של דבר, כאשר ראה העשיר
את התעקשותו של העני לקבל דווקא
ממנו, הוציא דבר מאכל והגישו לעני

כאחד באחד משמיעין על השקלים (שקלים א, ח)

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט
אנו פונים אליכם להירתם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים
בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למהצית השקל למוסדות אור החיים

02-5000455 לפרטים:

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

משנכנס אדר ארמין בשמחה מבצע מיוחד!

כל הסע* במחיר

350 ש"ח * 40 כריכים

המבצע מוגבל

ל-50 סטים בלבד!

כל הקודם זוכה

המתנה
המיוחדת
לפורים

לפרטים והזמנות:
0548-527791
או 02-5000455

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה,

להנצחת

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רותאם הי"ו,

ראובן בן עירית הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.